

## Enkeltfod eller Dobbeltfod?

Efter Jevons.\*) Ved S. H. S.

Lige siden de store Guldopdagelser i Kalifornien og Avstralien begyndte at forrykke Guldets Værdi i Forhold til Sølv og andre Varer, har det stadigt været et aabent Spørgsmaal, hvilken Møntfod man burde optage. Der har været Tilhængere af den nu forældede Sølv-Møntfod, af den dobbelte Møntfod og af Guld-Møntfoden, og der er skreven en hel Literatur om denne Gjenstand af udmærkede franske, belgiske, tyske, schweiziske, italienske og hollandske Forfattere, medens England, der i lang Tid allerede har besiddet Guldfoden og paa Grund heraf i ringere Grad var interesseret i denne Sag, kun i anden Række har leveret Bidrag hertil. De Forandringer, der ere foregaaede i Evropas Møntvæsen siden 1849, ere i Virkeligheden af den mest omfattende Natur, og flere Stater have mere end én Gang skiftet Møntpolitik. Holland, der anede en stærk Nedgang i Guldets Pris, antog i 1850 den rene Sølvfod. Denne Forandring blev iværksat med betydelig Bekostning, og det maa vel mærkes, at Holland nødvendigvis igjen maa have Ulejligheden og Bekostningen

---

\*) Money and the mechanism of exchange, London 1876.

## Enkeltfod eller Dobbeltfod?

Efter Jevons.\*) Ved S. H. S.

Lige siden de store Guldopdagelser i Kalifornien og Avstralien begyndte at forrykke Guldets Værdi i Forhold til Sølv og andre Varer, har det stadigt været et aabent Spørgsmaal, hvilken Møntfod man burde optage. Der har været Tilhængere af den nu forældede Sølv-Møntfod, af den dobbelte Møntfod og af Guld-Møntfoden, og der er skreven en hel Literatur om denne Gjenstand af udmærkede franske, belgiske, tyske, schweiziske, italienske og hollandske Forfattere, medens England, der i lang Tid allerede har besiddet Guldfoden og paa Grund heraf i ringere Grad var interesseret i denne Sag, kun i anden Række har leveret Bidrag hertil. De Forandringer, der ere foregaaede i Evropas Møntvæsen siden 1849, ere i Virkeligheden af den mest omfattende Natur, og flere Stater have mere end én Gang skiftet Møntpolitik. Holland, der anede en stærk Nedgang i Guldets Pris, antog i 1850 den rene Sølvfod. Denne Forandring blev iværksat med betydelig Bekostning, og det maa vel mærkes, at Holland nødvendigvis igjen maa have Ulejligheden og Bekostningen

---

\*) Money and the mechanism of exchange, London 1876.

med at indføre en Møntfod i Guld, enten saaledes, at dette Metal bliver eneste «legal tender» (tvungent Betalingsmiddel) som f. Ex. i Tyskland, naar det har fuldført sin Møntreform, eller paa den Maade, at baade Sølv og Guldet blive «legal tender», medens dog det førstnævnte Metal i dette Tilfælde nødvendigvis maa underkastes en lignende Indskrækning med Hensyn til Udmøntning, som Forholdet er i det latinske Møntforbund.\*)

Spørgsmaalet, om Guld eller Sølv maatte anses for heldigst som Møntmetal, var ligefra Lockes til Lord Liverpools Tid en stadig Gjenstand for Debat imellem Englands økonomiske Skribenter. Locke tilligemed de tidligere engelske Forfattere udtalte sig gjennemgaaende for Sølv, men Lord Liverpool afgjorde Spørgsmaalet om Englands Møntpolitik i Favør af Guldet, og de Flestes Mening gaar nu i samme Retning. Adskillige Lande ere nylig gaaede over fra Sølv- til Guldfoden, men siden den ovenomtalte Forandring i Holland har ingen Stat forandret sin Møntfod fra Guld til Sølv. Selv Østrig, der endnu maa anses for at repræsentere Sølvfoden, har gjort et Skridt henimod en Forandring, idet man der er begyndt at udmønte 10- og 20-Francis Stykker i Guld, som samtidig med Værdi-angivelsen 10- og 20-Francis bære Indskrift respektive 4- og 8-Gylden.

Da den rene Sølvfod nu saaledes maa siges effektivt at være udelukket fra de europæiske Møntsystemer, har den senere Tids Debatter om Møntfod - Spørgsmaalet hovedsagelig været mellem Tilhængerne af den dobbelte Møntfod, der repræsenteres af det latinske Møntforbund,

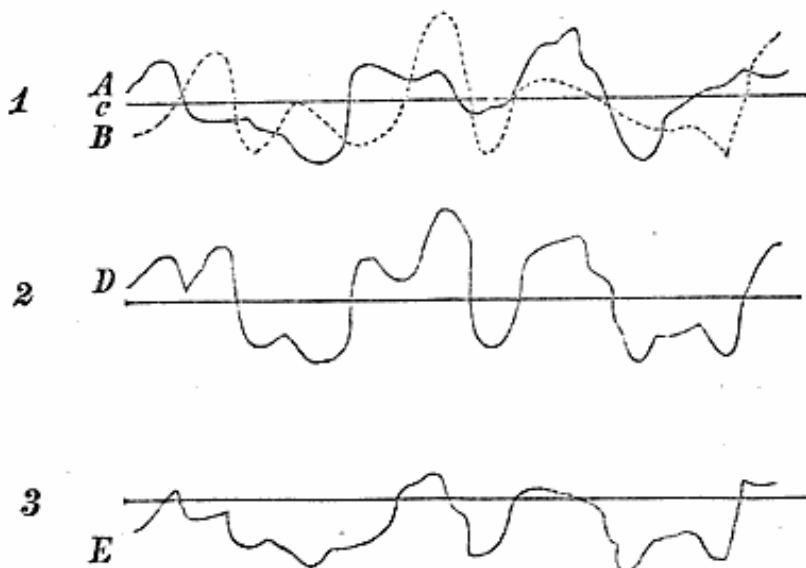
---

\*) Holland har i den seneste Tid maattet antage en passiv Guld-møntfod, se nærmere herom Bambergers «Reichsgold» Kap. 16.

og Forkæmperne for den rene Guldfod, forenet med den fornødne Sølv- og Skillemønt, omtrent efter engelsk Mønster. Den dobbelte Møntfod er bleven forsvaret med stor Dygtighed af Wolowski, Courcelle-Seneuil, Seyd, Léon, Prince-Smith m. Fl., medens Mich. Chevalier, de Parieu, Hendriks, Frère Orban, Levasseur, Feer-Herzog og Juglar have været nogle af de ivrigste Forkæmpere for Guldfoden. Vi skulle her forsøge at give en sammentrængt Oversigt over de vigtigste Argumenter, som hvert af Partierne har anført.

Først og fremmest maa det indrømmes Wolowski, at han har Ret i sin Theori om, at den dobbelte Møntfod virker kompenserende. Adskillige engelske Skribenter synes fuldstændig at have misforstaaet Spørgsmaalet, idet de paaberaabe sig, at denne Møntpolitik bevirker stærke Svingninger saavel i Sølvets som Guldets Pris, og det kan ganske vist ikke nægtes, at naar begge Metaller ere lovligt Betalingsmiddel for et hvilket som helst Beløb, vil der være en Tendens til at betale i det Metal, der er overvurderet i det lovhjemlede Forhold  $15\frac{1}{2}$  til 1. Kun i det enestaaende Tilfælde, at Prisen paa «Standard Sølv» er nøjagtig  $60\frac{13}{16}$  d. pr. Unze, er det fuldstændig ligegyldigt, om man i de Lande, der have dobbelt Møntfod, betaler i Guld eller Sølv, men det maa tilføjes, at denne Pris kun meget faa Gange har været noteret paa Londons Børs i Løbet af de sidste 30 Aar. Som Følge heraf har man paastaaet, at den dobbelte Møntfod i Virkeligheden ikke er dobbelt, men kun — afvexlende — Sølv- eller Guld-Møntfoden. Naar Sølvet staar lavere end  $60\frac{13}{16}$  d. pr. Unze, hersker Sølvfoden, og naar Sølvet gaar over denne Pris, kommer Gullet til at indtage dets Plads som Betalingsmiddel.

Forsaavidt have Englænderne Ret; men for det Første maa man indrømme Wolowski, at det ikke er nogen absolut Nødvendighed, at Varepriserne følge Guldets og Sølvets yderste Svingninger til hinanden indbyrdes, som mange Forfattere uden nøjere Overvejelse have paa- staaet. Det er givet, at Varepriserne afhænge af det Metal, som af en eller anden Grund er sunken under det fastsatte Forhold af  $15\frac{1}{2}$  til 1. Lad os imidlertid i den nedenstaaende Figur 1 tænke os Linjen *A* betegne Guldets Fluktuation til en eller anden Vare, f. Ex. Kobber, som vi betegne ved Linjen *C*, og ved Linjen *B* Sølvets tilsvarende Svingninger; naar vi dernæst paa Basis af denne Figur tegne Linjen *D* Figur 2, vil vi faa begge Metaller yderste Svingninger. Som ovenfor bemærket bliver imidlertid det Metal, der falder i Pris, Værdimaaler, og Linjen *E* Figur 3 vil saaledes vise os Værdimaalerens virkelige Svingninger i Forhold til Kobberte. Linjen *E* frembyder ganske vist de fleste Kurver, men dens Afvigelser fra *C* ere mindre end nogen af de andre Linjers, og det er af størst Betydning.



Ved yderligere Betragtning maa man endvidere give Wolowski og Courcelle-Seneuil Ret, naar de hævde, at den franske Møntlov bevirker en Kompensation, der stræber at holde begge Metalleres Værdi mere i Ligevægt, end Tilfældet ellers vilde være. Dersom Sølvets Værdi stiger over det normerede Forhold af  $15\frac{1}{2}$  til 1 (f. Ex. bliver som 15 til 1), opnaaes der pludselig Tendens til at udføre Guld til et Land, der har den dobbelte Møntfod, for at faa det udpræget der, og derpaa drage det tilsvarende Beløb i Sølv mønt til sig. Dette er ikke nogen blot Theori, men det her Fremstillede har virkelig fundet Sted i Frankrig, hvor Hovedmassen af den cirkulerende Mønt i 1840 væsenlig bestod af Sølv, medens dette Metal i 1860 næsten aldeles var afløst af Guld. Frankrig absorberede umaadelige Beløb af det i Værdi sunkne Metal og udførte det dyrere, og der er sikkert al Grund til at antage, at der derved forhindredes et saa stærkt Fald i Guldets Pris eller Stigning i Sølvets, som man ellers kunde formode. Det er indlysende, at dersom Guld stiger, vil det Omvendte med Hensyn til Ind- og Udførsel finde Sted. Paa et hvilket som helst Tidspunkt er derfor Møntfoden, som ovenfor bemærket, enten Sølv eller Guld, men ikke begge Dele, og netop ved den paaviste Omskiftning af Metallerne bevirkes der, at hvert af Metallerne fluktuerer mindre i Pris, end naar de vare uafhængige af hinanden. Den dobbelte Møntfod bevirker ingen Forandring i Guldets eller Sølvets Forhold til andre Handelsvarer, men den formaar at sprede Udbud og Efterspørgsel i det ene eller det andet af Metallerne over et større Territorium, saaledes at den Stigning eller det Fald, der bevirkes ved en eller anden tilfældig Aarsag, kommer til at tabe noget i Intensitet. Lader os til Forstaaelse af Foranstaaende

tænke os to Søer, der ere uafhængige af hinandens Til- og Afløb; naar der imellem dem ikke findes noget forbindende Rør, vil Vandstanden i hver Sø jo kun være afhængig af sit eget Til- og Afløb, men saasnart vi aabne en Forbindelse imellem dem, vil der derved bevirkes, at Vandets Højde bliver ens for begge Søer, og at en usædvanlig Til- eller Aftagen af Vandet i den ene vil fordele sig over Vandmængden i begge Søer. Den i Vestevropa cirkulerende Metalmængde frembyder samme Fænomen som Vandet i de to Søer, og Forbindelsesrøret er Loven af 7 Germinal Anno XI, som muliggjør det for Sølv og Guld at indtage hinandens Plads som «legal tender».

Da Fordelen ved at have den dobbelte Møntfod saaledes synes at være betydelig, har Wolowski stærkt advaret Evropa mod at ophæve denne og derved demonetisere Sølv. Danmark, Norge, Sverig og Tyskland have tildels og ere tildels ifærd med at indføre Guldfoden, og derved vil der, navnlig for Tyskland Vedkommende, blive stærk Efterspørgsel for Guld, samtidig med, at en betydelig Mængde Sølv mønt kastes ud paa Markedet. Dersom nu alle de europæiske Lande pludselig vilde indføre Guldfoden, er det klart, at der vilde indtræde en meget stærk Forandring i Guldets Forhold til Sølv i Favør af det førstnævnte Metal. Hvis derfor Frankrig, Italien, Belgien og de andre Lande, der nu, idetmindste i Theorien, have den dobbelte Møntfod, tillode, at deres Møntlove arbejdede frit, vilde det i Pris sunkne Sølv strømme ind, medens det dyrere Guld flød ud, hvorved Prisforholdet ikke vilde forrykkes saa meget, som ellers vilde blive Tilfældet. Wolowski hævder, at naar Kompensations-Virksomheden ophæves og Sølv demonetiseres, maa Gullet stige meget betydeligt paa Grund af, at det blev den eneste Værdi-

maaler og al Gjæld, offentlig eller privat, vilde kun kunne betales i dette Metal, en Omstændighed, hvorved alle Byrder i høj Grad vilde forøges.

Tilstanden i de sidste Par Aar synes at bekræfte Wolowskis Forudsigelse. Prisen paa «Standard Sølv», som engang var  $62\frac{1}{2}$  d. pr. Unze, er allerede nu, paa et Tidspunkt, hvor Demonetiseringen for Tysklands Vedkommende endnu ikke er endt, falden til 50 d. Hele Virkningen af de store Guldopdagelser i 1848 var at drive Sølvprisen fra omtrent  $59\frac{3}{4}$  d. til  $62\frac{1}{2}$  d., og at Prisen ikke fluktuerede mere, maa vistnok, som vi ovenfor have nævnt, tilskrives Frankrig, der virkede som Kompensator; thi i dette Øjeblik, hvor Loven af 7 Germinal er suspenderet, har et enkelt Lands Møntoperation været istand til at afficere Prisen i langt stærkere Grad. Wolowski har saaledes ikke alene Ret theoretisk taget, men Begivenhederne synes at stadfæste denne Theori, som han allerede i 1868 har udviklet i sit Værk «L'or et l'argent».

Theorien vilde ganske vist i en endnu højere Grad slaa til, dersom alle Folkeslag paa Jorden pludselig og paa samme Tid vilde demonetisere Sølv og indføre Guldfoden; thi da vilde en uhyre Prisstigning i Guldet være uundgaaelig; men Wolowski forglemmer, at langt fra det Samme vilde ske om ogsaa alle evropæiske Stater gik over til den rene Guldfod; thi deres Folkemængde udgjøre kun en ringe Del af hele Jordens Befolkning, og de Hundreder Millioner Mennesker, der leve i Indien, China og andre Dele af de østlige og tropiske Verdensdele benytte endnu stadig Sølv-Møntfoden, og man behøver ikke at nære den ringeste Frygt for, at de pludselig eller i nogen nær Fremtid skulde gjøre nogen Forandring heri. Den engelske Regering har gjentagne Gange forsøgt at



indføre Guldfoden i sine ostindiske Kolonier, men det er hvergang mislykkedes, og det er vistnok højt regnet, naar man anslaaer den der cirkulerende Guldmønts Beløb til  $\frac{1}{10}$  af hele den cirkulerende Møntmasse. Skjønt der altsaa, ved at Tyskland kaster 40 à 50 Millioner Lst. Sølv ud paa Markedet, for et Tidsrum af nogle Aar bevirkes et midlertidigt Fald i Sølvets Pris, kan man temmelig sikkert stole paa, at Orienten, som gjennem 2 à 3000 Aar har modtaget en vedvarende Strøm af ædle Metaller fra Evropa, uden Vanskelighed vil kunne absorbere saavel dette Sølv som det, der senere maatte blive overflødig i Evropa ved Indførelsen af Guldfoden, forudsat at denne Overgang ikke bliver iværksat altfor hastigt. Paa den anden Side er Faren for Knaphed paa Guld til at remplacere Sølvet ikke saa stor, som det ved første Øjekast synes. Selve Udmøntningen af ædle Metaller vil nemlig i det Hele taget tage af. Her i Danmark som og i Norge, Sverig, Italien og Skotland cirkulerer jo næsten udelukkende Sedler, i England spiller allerede, som bekjendt, Cheque-Systemet en vigtig Rolle, medens dette i Tyskland og Frankrig efterhaanden ligeledes synes at vinde Indgang, og ved Hjælp af disse forskjellige Repræsentativer opnaaes der betydelige Besparelser i Møntmængden. Desuden er den stadige Produktion af Guld meget betydelig og der er al Sandsynlighed for, at den vil tiltage ved Opdagelsen af ny Miner i Ny-Guinea, Syd-Afrika, Nord- og Syd-Amerika og andetsteds.

Naar vi tage alt dette i Betragtning, maa vi indrømme, at Efterspørgsel og Udbud af de ædle Metaller afhænge af saamange forskellige Tilfældigheder, at det er umuligt at forudsige, hvorledes Forholdene senere ville stille sig. Prisen paa Sølv er ganske vist, som Følge af Tysklands

Møntreform, falden, men det er paa ingen Maade givet, at den vil falde yderligere, medens dog paa den anden Side det Spørgsmaal, om Guldets Kjøbeevne vil voxer, bliver et rent Tankeexperiment, da vi intet Positivt have at holde os til. Guld er siden 1851 sunket i Værdi, og en forøget Efterspørgsel vil sandsynligvis ikke bevirke Andet end at sagte, højest standse denne Dalen.

Medens man nu saaledes theoretisk kan give For- kæmperne for den dobbelte Møntfod Ret i mange Punkter, ere de faktiske Misligheder ved dette System utvivlsomme. I Frankrig havde der, indtil de store Guldopdagelser skete, hovedsagelig cirkuleret 5 Francs Stykker i Sølv, men da Gullet som Følge af den store Mængde, der kom paa Markedet, faldt, og Sølvet steg i Pris, forsvandt det sidstnævnte Metal fra Cirkulationen, hvor det blev remplaceret af de ny, smukt prægede Guldmønter à 5, 10 og 20 Frs en Forandring, hvorover der ingen Grund var til at beklage sig, og Franskmændene vare særdeles tilfredse med deres Kompensations-System. Derimod fik Sagen et andet Udseende, da for et Aar eller to siden, den gamle tunge Sølv mønt kom tilbage, samtidig med, at Franskmændene bleve var, at adskillige Stater vare ifærd med at gaa over til Guldfoden. Den franske Nation var saa at sige nu opdragen til Brugen af Guldmønt, og Franskmændene vare naturligvis langt fra at ønske sig den gamle  $15\frac{1}{2}$  Gang saa tunge og voluminøse Mønt tilbage, tilmed da Forandringen medførte et ikke ubetydeligt Tab for Nationen, i sin Helhed betragtet, da enhver Gjæld, der blev inddragen, naturligvis blev betalt i det mindre værdifulde Metal, medens Vexellerere, Banker og Bankierer høstede Profitten af Handelen i Sølv og Guld, der blev muliggjort dem ved Loven af 7 Germinal Anno XI.

Da det saaledes gik op for de franske Statsmænd, at andre Nationer ikke viste nogen Tilbøjelighed til at antage Dobbeltfoden, og at Frankrig som Følge deraf vilde faa hele Bekostningen og Besværet med at danne et stort Mønt-Kompensations-Pendul, medens de andre Lande vilde høste Nytten af den udjævnende Virksomhed uden at have al Besværet og Bekostningen, blev den dobbelte Møntfod faktisk opgivet. Da nemlig Tendensen til at lade præge Sølv-Femfrancs-Stykker tog Overhaand, ophævede den franske Regering den fri Udmøntning. I Kontinuation dermed blev der sluttet en Overenskomst mellem Frankrig, Schweiz, Belgien og Italien (tilligemed Grækenland), at ethvert af disse Lande aarligt kun maa lade udmønte et bestemt, i Forhold til deres Folkemængde afpasset, Beløb Sølv mønt i Femfrancs. En Overenskomst af en lignende Natur havde allerede tidligere existeret mellem de nævnte Lande med Hensyn til den mindre Sølv mønt, 2 Francs og nedefter, men Udmøntningen af Femfrancs Stykker havde været aldeles ubegrænset. Resultatet af den begrænsede Udmøntning var at ophæve Dobbeltfoden i Praxis. Da der nemlig af Sølv aarlig kun kan udpræges et normeret Beløb, kan Sølvet ikke remplacere og uddrive Guldets, og 5 Francs Stykker, der effektivt ere værdifuldere end 5 Francs i mindre Mønt, ere alligevel mindre værd end  $\frac{1}{4}$  Napoleond'or. Skjønt altsaa Sølv ifølge Loven er «legal tender» for et ubegrænset Beløb, er det derimod ikke muligt at forskaffe sig det i ubegrænset Mængde som Mønt; — som Følge deraf ere faktisk Femfrancs-Stykkerne degraderede til Skillemønt, — og det latinske Møntforbunds Stater have altsaa paa denne Maade, hvorved deres Møntlove berøres saa lidt som muligt, i Praxis forladt Dobbeltfoden og

antaget et Møntsystem, der nærmest svarer til det skandinaviske, tyske og engelske. Alt siden 1810 har i Frankrig Broncemønt kun været «legal tender» for et Beløb af 4 Frs. 99 cts., og siden den mindre franske Sølvmønts Gehalt blev nedsat i Finhed, var Ingen pligtig til at modtage mere end 50 Frs., og de offentlige Kasser ikke mere end 100 Frs. i denne Mønt. Sølvfemfrancs-Stykket danner saaledes det eneste Forbindelsesled, hvorigjennem Frankrig holder fast ved den dobbelte Møntfod, og dette Led er halvt sprængt.

Det er ret interessant at lægge Mærke til, at de Foranstaltninger, der ere truffne i Vestevropa, næsten ere de samme, ved Hjælp af hvilke de nordamerikanske Fristater paa et tidligere Stadium have ophævet den der gjældende Dobbeltfod. Indtil Aaret 1853 var Sølvdollaren som ubegrænset «legal tender» bestemt til at cirkulere jevnside med Guld, der udprægedes i Mønter fra 1 til 20 Dollars. Det i Amerika af Loven normerede Forhold mellem Sølv og Guld var 16 til 1, medens det i Frankrig er 15½ til 1. Da der saaledes udfordredes mere Sølv til at afgjøre Betalinger med end andetsteds, blev Guld naturligvis foretrukket og Sølvet exporteret. — For at hjælpe paa denne Tingenes Tilstand reducerede i 1853 Regeringen i Washington den halve og mindre Dele af Dollaren til Skillemønt, og skjønt den hele Dollar fremdeles var Hovedmønt, blev denne Mønt dog kun udpræget i meget ringe Mængde og unddroges saaledes Cirkulationen. — De uindløselige Sedler ophævede for en Tidlang Spørgsmaalet om Metalmønt, men ved Kongresbeslutning af 1. April 1873 blev en ny Møntlov vedtagen, ifølge hvilken den ny Sølv-Handelsdollar tilligemed ½ og mindre Dele af Dollaren kun ere «legal tenders» for et

Beløb af 5 Dollars. — Paa denne Maade blev den dobbelte Møntfod, der indtil da havde været gjældende — i den sidste Tid ganske vist kun theoretisk — fuldstændig ophævet, og de Forenede Fristater maa saaledes nu henregnes til de Stater, der have adopteret den rene Guldfod.

Naar vi nu betragte de forskjellige Forandringer, der i den sidste Tid have fundet Sted i de vigtigste Nationers Møntsystemer, viser der sig en gennemgaaende Tendens til at antage Guldet som Værdimaaler og som eneste Hovedcirkulationsmiddel. Guldmøntsystemet har nu allerede længe været antaget i Storbritannien og Irland, i de avstralske Kolonier, Ny Zeeland, de afrikanske Kolonier og mange af det britiske Riges mindre Besiddelser. Det er ligeledes adopteret af Portugal, Tyrkiet og Ægypten og af adskillige af Sydamerikas Stater, som Chile og Brasilien, og i den seneste Tid ere som bekendt Danmark, Norge-Sverig og Tyskland gaaede over til Guldfoden. Selv Japan har i saa Henseende efterignet Evropa, og lader udpræge Guld som Hovedmønt i Pengestykker paa 20, 10, 5, 2 og 1 Yen, hver Yen, paa en Difference af 3 pro mille nær, svarende til den amerikanske Dollar. Den ny Skillemønt i Japan bestaar af 50, 20, 10 og 5 Sen Stykker, hver Sen svarende til den amerikanske Cent, og udmøntet af Gehalt  $\frac{8}{10}$  Finhed. — Den dobbelte Møntfod existerer theoretisk endnu i Frankrig, Italien, Belgien og Schweiz. — Spanien, Grækenland og Rumænien have ogsaa i den sidste Tid reformeret deres respektive Møntsystemer i Overensstemmelse med det franske, og maa henregnes mellem Staterne med Dobbeltfoden. I den ny Verden angives Peru, Ekuador og Ny-Granada at have samme Møntsystem.

Vi se altsaa, at medens for nogle faa Aar siden den største Del af de evropæiske Stater maatte henføres til

Kategorien Stater med den nu forældede Sølvfod, med forskjellig Guldmønt cirkulerende som Handelsmønt, er der nu indtraadt betydelige Forandringer i dette Forhold. Hele Skandinavien, Tyskland, baade det nordlige og det sydlige, Østrig og Rusland henhørte til denne Gruppe, men som Følge af de Forandringer, der i den sidste Tid, som allerede berørt, have fundet Sted, kunne nu kun Østrig og Rusland siges at repræsentere Sølvfoden i Europa, og selv den førstnævnte Stat maa betragtes som havende gjort et Skridt henimod en Overgang til Guldfod ved, som allerede omtalt, siden 1870 at lade slaa 4 og 8 Gyldenstykker i Guld, i Vægt og Gehalt svarende til den franske 10 og 20 Francs, ligesom det ved kejserlig Forordning af 12te Juli 1873 er bestemt, at franske, belgiske, italienske og schweiziske 20, 10 og 5 Francs-Stykker i Guld skulle modtages i det østrig-ungarske Kejserrige som international Mønt, efter Forholdet 8 Guldylden = 20 Francs i Guld. Alligevel opretholdes Sølvfoden i en stor Del af Verden. De uhyre Befolkninger i Indien, Kina, Kochin-Kina, de ostindiske Øer, Dele af Afrika og Vestindien, Central Amerika og Mexiko have deres Møntfod væsenlig baseret paa Sølv, og dette cirkulerer dels i Form af Rupier som i Indien, som Sycee Barrer i Kina og som Dollars og Pjastre de fleste øvrige Steder. Guldmøntsystemet har dog saaledes gjort store Fremskridt og det vil sandsynligvis faa yderligere Herredømme. Naar de Forenede Stater i Nordamerika gjenoptage deres Betalinger i ædelt Metal, bliver det sikkert i Guld, og Canada, hvis Møntfod for Tiden vanskelig kan klassificeres, bliver nødt til at følge Fristaternes Møntpolitik. Det latinske Møntforbund, der nu engang — idetmindste i Praxis — har forladt Dobbeltfoden, vil

neppe vende tilbage til den, og Østrig bliver ligeledes nødt til at reformere sin Møntfod i Overensstemmelse med disse Lande. Derimod kan man neppe foreløbig vente nogen vidtgaaende Møntreform gennemført i Rusland, skjønt det maa mærkes, at Provinsen Finland, den Del af Rusland, der mest udmærker sig ved sin Civilisation og Oplysning, med Ruslands direkte Indvilligelse, har antaget et Møntsystem, hvis Enhed, Marken, i Vægt og Gehalt nøjagtig svarer til Franc'en, og den er ligesom denne Mønt inddelt efter Decimalsystemet; naar man altsaa ser hen til, at Franc'en, Lira'en, og Peseta'en og den finske Mark stemme aldeles overens, er der derved gjort et Skridt henimod en fremtidig, international Mønt. — Men saadanne Forandringer, som de omtalte, ere umulige mellem de fattige, uvidende og konservative Nationer i Indien, Kina og de tropiske Lande; naar vi komme til disse Stater bliver der altid en dyb Kløft, der ikke saa let overspringes. De højt civiliserede og fremadstræbende Nationer i Vestevropa og Amerika, tilligemed de opadstræbende Stater i Avstralien og nogle af de Folkeslag, der dog kun kunne henregnes som staaende i anden Rang med Hensyn til Civilisation, som Ægypten, Brasilien og Japan ville alle have en Møntfod, baseret paa Guld. Sølvfoden vil derimod sandsynligvis blive hævdet i det russiske Kejserdømme og i det uhyre asiatiske Fastland; ligeledes i Afrika og muligvis i Mexico. Naar vi fraregne de to sidstnævnte som mindre betydende, synes altsaa Rusland og Asien at blive de eneste, der oprettholde Sølvfoden, medens hele den øvrige Verden antager Guldfoden. Men et saadant Resultat kan ikke andet end synes tilfredsstillende.

---